

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 199/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r. o., Hronského 2712, Vranov nad Topľou, zastúpenej advokátom JUDr. Róbertom Gombalom, P. Rádayho 14/A, Lučenec, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 12 CoE 440/2016-28 z 30. decembra 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Oboer 11/2017-51 z 10. októbra 2017, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2018 doručená sťažnosť (doplnená 1. marca 2018) obchodnej spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 CoE 440/2016-28 z 30. decembra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Oboer 11/2017-51 z 10. októbra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na návrh sťažovateľa Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) vydal 30. októbra 2009 poverenie pre súdneho exekútora na vymoženie istiny 165,97 € s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu, ktorým bol zmenkový platobný rozkaz krajského súdu sp. zn. 11 Zm 598/99 z 25. augusta 1999. Na základe takto vydaného poverenia bola vedená exekúcia súdnym exekútorom. Okresný súd zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku, hoci sťažovateľ ako oprávnený, ktorý svoje právo zo zmenky preukázal nepretržitým radom indosamentov, doplnil návrh na vykonanie exekúcie podľa § 243 ods. 6 Exekučného poriadku. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením č. k. 12 CoE 440/2016-28 z 30. decembra 2016 rozhodnutie okresného súdu o zastavení exekúcie ako vecne správne potvrdil a k dôvodom odvolania uviedol, že v danom prípade sa *„nejedná o retroaktivitu, pretože citované zákonné ustanovenie § 39 ods. 4 Exekučného poriadku stanovilo oprávnenému povinnosť do budúca. t. j. v lehote 30 dní od účinnosti zákona č. 438/2015 Z. z., ktorým bol zmenený a doplnený Exekučný poriadok (t. j. do 30 dní*

odo dňa 23. 12. 2015) opísať rozhodujúce skutočnosti, týkajúce sa vlastného vzťahu oprávneného (resp. vlastného vzťahu jeho právneho predchodcu) s povinným“. Sťažovateľ podal proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu č. k. 12 CoE 440/2016-28 z 30. decembra 2016 dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením č. k. 1 Oboer 11/2017-51 z 10. októbra 2017 ako neprípustné odmietol. Odmietnutie dovolania odôvodnil tým, že dovolanie sťažovateľa smerovalo proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu o peňažnom plnení, ktoré neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, preto nie je proti uzneseniu prípustné dovolanie podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Najvyšší súd sa teda z dôvodu odmietnutia dovolania nezaoberal dôvodmi podaného dovolania.

Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie skonštatoval, že mu «... ako oprávnenému v exekučnom konaní nebola poskytnutú dostatočná súdna ochrana a ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a ani Krajský súd v Košiciach neposúdil exekučnú vec oprávneného riadne a zákonne a bez zohľadnenia, že voči oprávnenému došlo k uplatneniu nepovolenej retroaktivity, porušeniu princípu právnej istoty na strane oprávneného a zásahu do jeho práva vlastníť majetok, pretože nezákonným zastavením exekúcie sťažovateľ - oprávnený príde o možnosť získať od povinného majetok. Navyše... Najvyšší súd Slovenskej republiky nesprávne vyhodnotil neprípustnosť podaného dovolania oprávneného, pretože na rozhodovanie v exekučnom konaní nesprávne aplikoval ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku v zmysle ktorého dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Sťažovateľ zastáva názor, že na exekučné konanie nie je možné z hľadiska posudzovania prípustnosti dovolania uplatniť „bagateľný cenzus“ zavedený ustanovením § 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, pričom je zrejmé, že napadnutý výrok odvolacieho súdu v posudzovanom prípade nehovorí nič o peňažnom plnení, ale potvrdzuje rozhodnutie o zastavení exekúcie, nie o peňažnom plnení.». Sťažovateľ v podanej sťažnosti tvrdí, že „Súd prvej inštancie a aj Krajský súd v Košiciach vec... nesprávne právne vyhodnotili a to v tom, že ustálili právny názor, že v exekučnej veci existovali dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku, resp. neexistovali dôvody na rozhodnutie o pokračovaní exekúcie z dôvodu, že oprávnený nespĺnil zákonom stanovené podmienky na pokračovanie exekúcie,

pričom nesprávne vyhodnotili aj právnu otázku, že v danom prípade sa nejednalo o retroaktivitu právneho predpisu a tým tak súdy rozhodli v rozpore so zásadou právnej istoty, legitímnych očakávaní a zákazom priamej retroaktivity, keď od oprávneného na to, aby sa mohlo pokračovať v exekúcii vyžadovali niečo - doklady týkajúce sa vlastného vzťahu právneho predchodcu oprávneného s povinným, čo predtým (aj v čase podávania návrhu na vykonanie exekúcie a aj v priebehu exekúcie - do 22.12.2015) nebolo potrebné pri uplatnení predmetného nároku či už v základnom, resp. vykonávacom konaní, a preto oprávnený nemohol mať potrebu takéto doklady odložené v záujme neskoršieho predloženia súdu. Teda hoc súdy v rámci rozhodovania použili právny predpis vzťahujúci sa na exekučné konanie (§ 39 ods. 4. § 57 a § 243j Exekučného poriadku) tento právny predpis vykladali nesprávne a nesúladne s princípmi právneho štátu.“. V ďalšom akcentoval, že „... je porušením jeho ústavného práva na súdnu ochranu a aj porušením jeho práva vlastníť majetok taký postup súdov, kde súdy zastavia exekúciu, ktorá je vedená základe právoplatného exekučného titulu, ktorý bol súdom vydaný a aj nadobudol právoplatnosť v čase, keď neplatila právna úprava ochrany spotrebiteľa, ktorá platí v súčasnosti a konajúce súdy vyžadujú splnenie nesplniteľnej podmienky, pretože požadujú aby oprávnený k ďalšiemu pokračovaniu exekúcie splnil podmienku opisu rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinným a podmienku pripojenia dôkazov. Oprávnený však nadobudol nárok na vymáhanie dlhu od povinného v čase keď povinnosť opisu rozhodujúcich skutočností týkajúceho sa vlastného vzťahu s povinným a pripojenie dôkazov, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú neexistovala a preto oprávnený ani nemal povinnosť, a ani potrebu si rozhodujúce skutočnosti zisťovať a ani dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú zabezpečovať, resp. uchovávať. Oprávnený totiž mal v rukách právoplatný a vykonateľný zmenkový platobný rozkaz, ktorý ho bez ďalšieho oprávňoval na podanie návrhu na vykonanie exekúcie a súd na základe takéhoto návrhu a exekučného titulu aj exekúciu povolil viesť.“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa - obchodnej spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s r.o... podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod spis. zn. 1 Oboer/11/2017 boli porušené.

Ústavný súd uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1 Oboer/11/2017 zo dňa 10.10.2017 ruší a vec č.k. 1 Oboer/11/2017 vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Ak nebolo zistené porušenie práv sťažovateľa postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak sťažovateľ navrhuje Ústavnému súdu Slovenskej republiky aby jeho sťažnosti vyhovel a vyslovil nasledovný nález:

Základné práva sťažovateľa - obchodnej spoločnosti INKASO Pohľadávok, spol. s.r.o... podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci vedenej pod spis. zn. 12CoE/440/2016, boli porušené.

Ústavný súd uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 12Co/440/2016-28 zo dňa 30.12.2016 ruší a vec č.k. 12Co/440/2016 vracia Krajského súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva má nárok na náhradu trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu v dôsledku arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, ktorými malo dôjsť podľa tvrdenia sťažovateľa k potvrdeniu zastavenia exekúcie (krajským súdom) vedenej na návrh sťažovateľa a k následnému odmietnutiu sťažovateľovho dovolania (najvyšším súdom).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola

spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, a skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Z napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu vyplýva, že predmetom exekúcie vedenej na návrh sťažovateľa ako oprávneného bolo vymożenie peňažnej pohľadávky v sume 165,97 € s príslušenstvom, ktorú z hľadiska jej výšky možno považovať za bagateľnú.

Ústavný súd opakovane vo svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak Občiansky súdny poriadok (v minulosti) a Civilný sporový poriadok (v súčasnosti) upravujú, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce (v súčasnosti) desaťnásobok minimálnej mzdy, táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 717/2013), ktorá vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi, potom by bolo proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý aj do roviny ústavného súdnictva (II. ÚS 288/2015, II. ÚS 595/2015, II. ÚS 273/2016, IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 717/2013). Ústavný súd aj preto v prípadoch, keď je v hre zjavne bagateľná suma, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, a to napr. v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 94/2014), resp. v prípadoch, ak pôjde o intenzitu zásahu kolidujúcu s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1996/13, bod 27). Vo veci sťažovateľa o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu celkom zjavne nejde.

Ak sťažovateľ v rámci svojej argumentácie predkladá ústavnému súdu právny názor, z ktorého vyplýva, že v jeho prípade nemá ísť o tzv. „bagateľnú vec“, tak ústavný súd poukazuje na to, že pri skúmaní tejto skutočnosti vychádzal z hodnoty predmetu samotného sporu (pri stanovení hodnoty predmetu sporu ústavný súd vychádza z výšky minimálnej mzdy podľa osobitného predpisu) a svojej vlastnej judikatúry (IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015), v zmysle ktorej je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti hodnota sporu nepresahujúca niekoľkonásobnú výšku minimálnej mzdy tak, ako je tomu pri podaní dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku (pozri už uvedenú argumentáciu).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne II. ÚS 804/2015, I. ÚS 477/2017).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2018